

IV обласна науково-практична конференція
«Позашкільна освіта регіону: досвід, проблеми, виклики»

*Онлайн-можливості неформальної освіти дітей
та молоді:
погляд на проблему зсередини
та методичні рекомендації до дії*

Гриньова Марія Василівна, здобувач освіти ступеня доктора філософії, методист науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

- Позашкільна освіта є складовою системи безперервної освіти, визначеної Конституцією України, Законом України "Про освіту", цим Законом, і спрямована на розвиток здібностей та обдарувань вихованців, учнів і слухачів, задоволення їх інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні.

ЗУ "Про позашкільну освіту"

- Метою позашкільної освіти є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмій і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності.

ЗУ "Про освіту"

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

- Неформальна освіта - це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

ЗУ “Про освіту”

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

- **На державному рівні:** складова неперервної освіти, яка включає державні та приватні навчальні заклади, установи, фонди, асоціації, діяльність яких пов'язана із функціонуванням неформальної освіти; відповідні органи управління освітою і науково-методичні установи.
- **На суспільному рівні:** цілеспрямований процес виховання і навчання шляхом реалізації варіативних освітніх програм, надання додаткових освітніх послуг; навчальна діяльність, що проводиться у невеликій за кількістю учасників групі в освітніх закладах формальної освіти або громадських організаціях, клубах, навчальних гуртках, народних школах, а також під час індивідуальних занять із тьютором, репетитором;
- **На особистісному рівні:** систематизована навчальна діяльність особистості, що пов'язана зі свідомим вибором змісту, форм, методів, прийомів та засобів навчання відповідно до її особистісних мотивів та потреб.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

- Якісний аналіз одержаних результатів аналізу визначень неформальної освіти свідчить про суперечливість розуміння дослідниками змісту поняття, подекуди представлений взаємовиключаючими поглядами на рівень її організованості, структурованості, результативності.

Павлик, Н. (2017)

ДЕТАЛЬНІШЕ:

Павлик, Н. П. (2017). Теорія і практика організації неформальної освіти молоді:[Навчальний посібник].

http://eprints.zu.edu.ua/26013/1/Teoriya_Neformalna_Osvita.pdf

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Спільні позиції концептуальних основ:

- базується на ідеалах демократії та гуманізму, свободи та рівності людей;
- є частиною концепції безперервної освіти (long life education);
- сприяє навчанню впродовж життя;
- здійснюється у вільний час.

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Спільні позиції щодо цілей та цінностей:

- демократичний, соціальний та культурний розвиток, участь дітей та молоді у суспільному житті, захист спадщини та навколишнього середовища (ЕАІСУ);
- створення умов для лідерства, спілкування, вивчення мов, набуття навичок роботи в команді, засвоєння соціальних ролей, розвиток критичного мислення, самосвідомості, відповідальності, соціалізація, творча реалізація та професійне самовизначення дітей та молоді;
- сприяння активному громадянству, підтримки молодіжної діяльності.

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Відмінності:

- термінологія;
- статус як освітнього інституту.

Литовченко, О. (2020)

ДЕТАЛЬНІШЕ:

Литовченко, О. (2020). Позашкільна освіта & неформальна освіта дітей та молоді: концептуальні основи, цілі і цінності. *Theoretical and Methodical Problems of Children and Youth Education*, 24(1), 300-316.

<https://ojs.ipv.org.ua/index.php/zbirnyk/article/view/29>

СОЦІАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ, СПРИЯТЛИВЕ ДЛЯ СТАНОВЛЕННЯ ПОЗИТИВНОЇ «Я-ОСОБИСТОСТІ»

Громада, дружня до дітей та молоді:

- убезпечені та захищені від експлуатації, насильства і принижень;
- мають хороший старт у житті, щоб вирости здоровими та реалізувати свій потенціал;
- мають доступ до базових послуг;
- **мають якісну, інклюзивну й партисипативну освіту та розвиток навичок;**
- висловлюють свої думки та беруть участь у прийнятті рішень, що впливають на них;
- беруть участь у сімейному, культурному та соціальному житті міста/громади;
- живуть у чистому, не забрудненому та безпечному середовищі з доступом до зелених насаджень;
- зустрічаються з друзями та мають місця для гри і відпочинку;
- мають рівні можливості, незалежно від їх етнічної приналежності, релігійних переконань, сімейного доходу, статі чи здібностей.

ДІТИ І МОЛОДЬ: ЧОГО МИ ПОТРЕБУЄМО?

- 38% - **заходи неформальної освіти** (майстер-класи, тренінги, семінари, конференції, вебінари, форуми, консультації, зустрічі з відомими і успішними людьми, інтелектуальні ігри, наставницькі зустрічі, гуртки, секції);
- 23,6% - **спортивні заходи** (секції, гуртки, клуби, змагання, тренування на спортивних майданчиках, в спортзалах, настільні ігри, скейт-парк);
- 16,4% - **заходи задля проведення дозвілля** (тематичні свята та вечори, дискотеки, розважальні центри, кав'ярні, ігрові клуби, місця для відпочинку, парки для катання на роликах);
- 14,8% - **мистецькі заходи** (творчі студії, концерти, літературні вечори, виставки, кінотеатри, пісенні конкурси);
- 10,8% - **масові заходи для молоді** (форуми, флешмоби, конкурси, фестивалі, квести, ігри, вуличні акції, агітації) та ін.

ДІТИ І МОЛОДЬ: ЧОГО НАМ БРАКУЄ?

- 52,4% - розважальні заходи;
- 51,6% - заходи з неформальної освіти;
- 40,5% - спортивні заходи;
- 37,8% - консультування психолога, юриста, соціального працівника та інших спеціалістів;
- 33,7% - інформування про можливості для дітей та молоді;
- 31,7% - робота з вразливими категоріями молоді.

ДІТИ І МОЛОДЬ: ЯКІ НАШІ ПРОБЛЕМИ?

- 62% - здоровий спосіб життя, шкідливі звички, спорт;
- 35% - проведення вільного часу та розваги, зокрема багато «вільного часу»;
- 21% - порозуміння з батьками, однолітками та дорослими, зокрема відсутність підтримки та самотність;
- 21% - поведінка;
- 18% - саморозвиток та самореалізація, неформальна освіта та ін.

ДІТИ І МОЛОДЬ: ЯКІ НАШІ ПРОПОЗИЦІЇ?

- 57,9% - підтримка талановитої молоді;
- 54,8% - популяризація здорового способу життя;
- 51,2% - розвиток молодіжної інфраструктури;
- 47,6% - підтримка молоді, яка перебуває у складних життєвих обставинах та ін.

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

- Реформа децентралізації влади
- Пандемія COVID-19
- Повномасштабне військове вторгнення росії в Україну

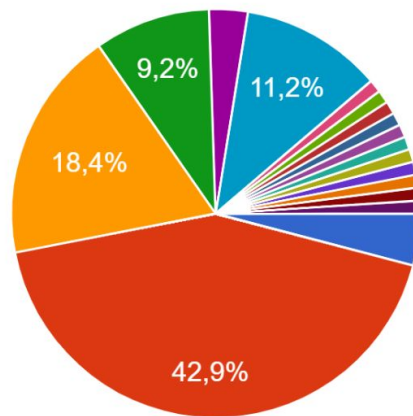
ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

**Інтеграція у цифровий простір взаємодії:
нові можливості та нові виклики**

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Що для Вас є неформальною освітою?

98 відповідей

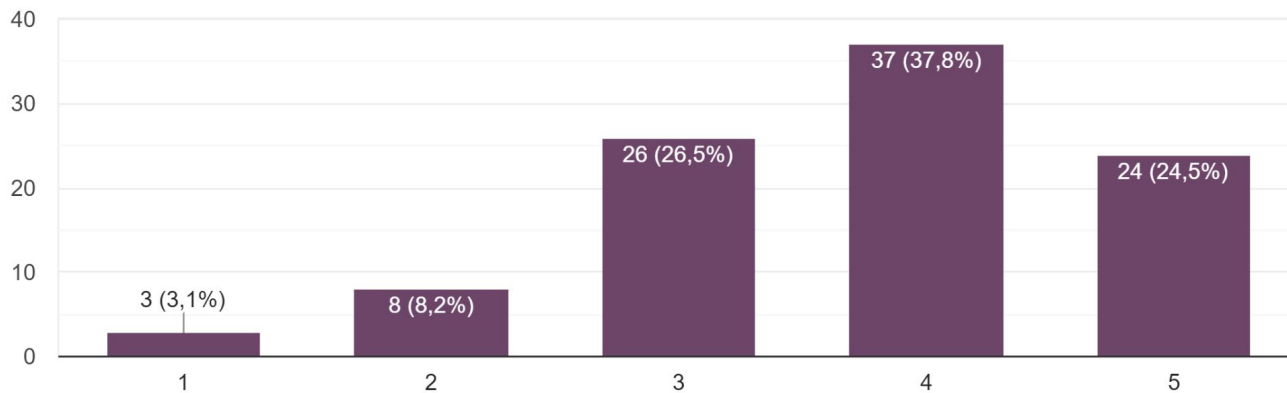

- навчання в школі
- онлайн-курси
- гуртки
- читання книг
- відпочинок
- проекти
- Практика, інформація з інтернету
- Тренувки

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Наскільки для вас є важливою неформальна освіта, тобто навчання поза школою, наприклад, у проектах громадських організацій, на курсах, тренінгах, в гуртках ?

98 відповідей

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Які можливості неформальної освіти є у вашому населеному пункті?

98 відповідей

-

Не знаю

Гуртки

Не знаю

Онлайн

Гуртки

.

Немає

Нема

Які можливості неформальної освіти є у вашому населеному пункті?

98 відповідей

Немає

Громадянська організація та гурти

Підготовчі курси, творчі кружки

є можливість навчатись онлайн

незнаю

Онлайн курси

Домашнє навчання

Їх мало

Їх досить багато, але не всі несуть велику користь

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Які можливості неформальної освіти є у вашому населеному пункті?

98 відповідей

Гуртки, курси

Ніякі

Много всего

Репетитори, а також можливість зайти у Інтернет (курси, програми)

У нас є гуртки.

Так

Безліч. Від державних закладів позашкільної освіти до приватних курсів

Є декілька репетиторів

участь у заходах різного роду діяльності

Які можливості неформальної освіти є у вашому населеному пункті?

98 відповідей

Гуртки та громадські заходи

Бібліотека

Всілякі гуртки за інтересами, також можливість виконання різнобічних проєктів

Багато різних

Ну наприклад танці, гра на муз.інструменах, художня школа, співи і все□. Других курсів або гуртків немає

ніяких

--

Низнам

Хя

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Які можливості неформальної освіти є у вашому населеному пункті?

98 відповідей

Онлайн курси або репетитори

Всі можливості.

В Одесі є всі можливості неформальної освіти

Спорт

Не знаю

немає

не знаю

Навчання онлайн

Особисті заняття по деяким шкільним предметам, волейбольний гурток, шкільна бібліотека (як джерело книжок)

Які можливості неформальної освіти є у вашому населеному пункті?

98 відповідей

Багато гуртків , та курси . Але я віддаю перевагу книгам , що є в мене вдома .

Школи

Не цікавився цім питанням

різні

Танці, музична школа, футбол, волейбол, шахи та ін.

гуртки

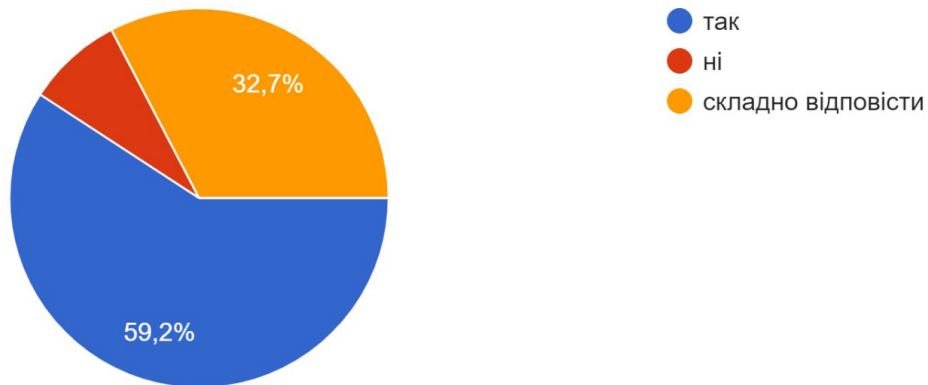
Гуртки, читання книг, відпочинок

Онлайн курси або репетитори

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Чи цікавлять Вас онлайн-можливості неформальної освіти, наприклад вебінари, онлайн-курси, онлайн-тренінги тощо?

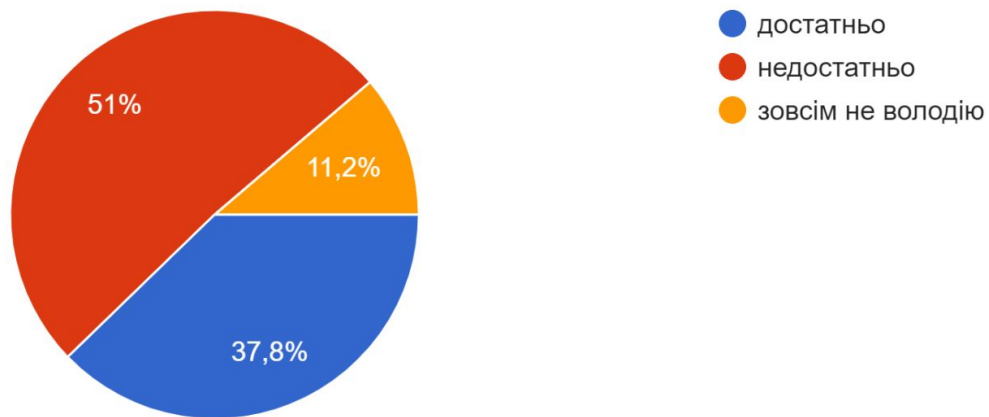
98 відповідей

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

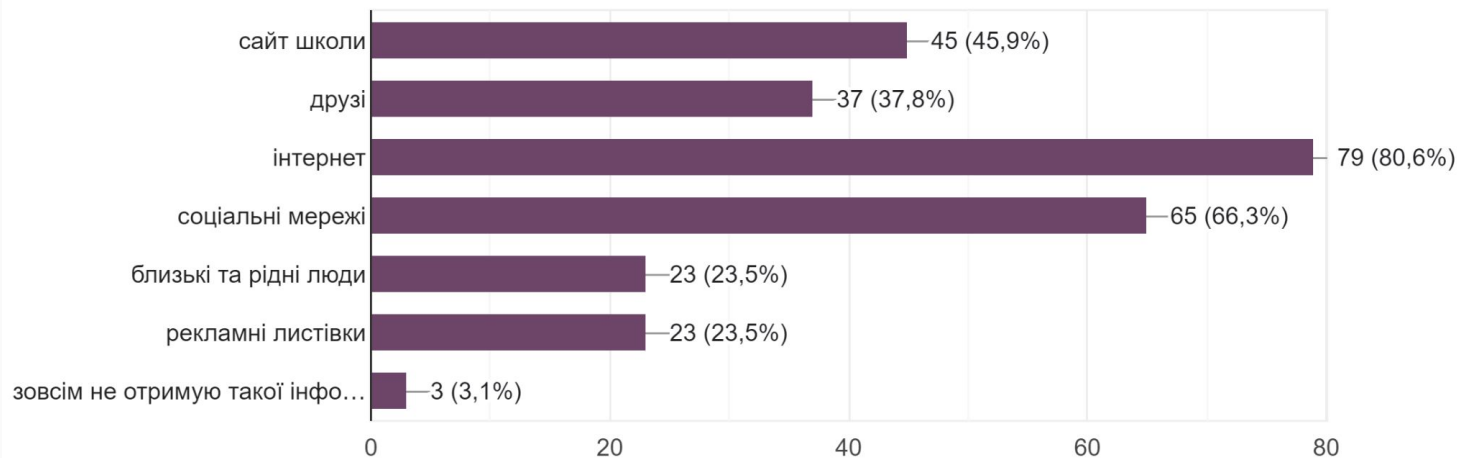
Чи достатньо Ви обізнані з інформацією про онлайн-можливості неформальної освіти?

98 відповідей

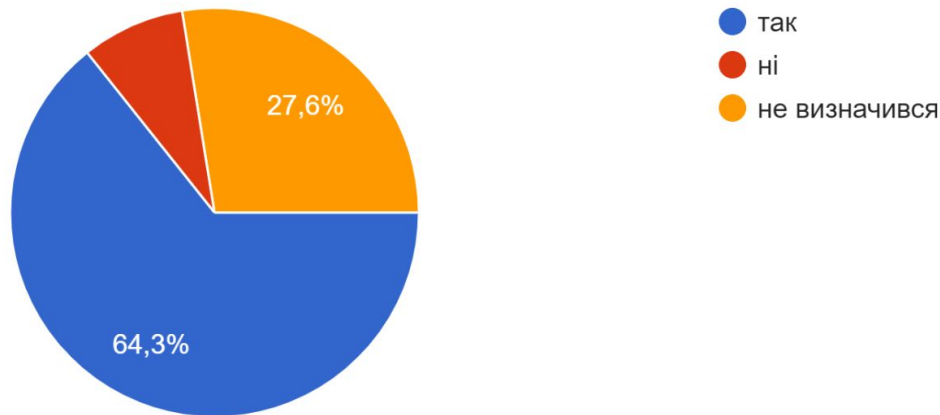
ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Звідки зазвичай Ви отримуєте інформацію про онлайн-можливості неформальної освіти?
98 відповідей

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

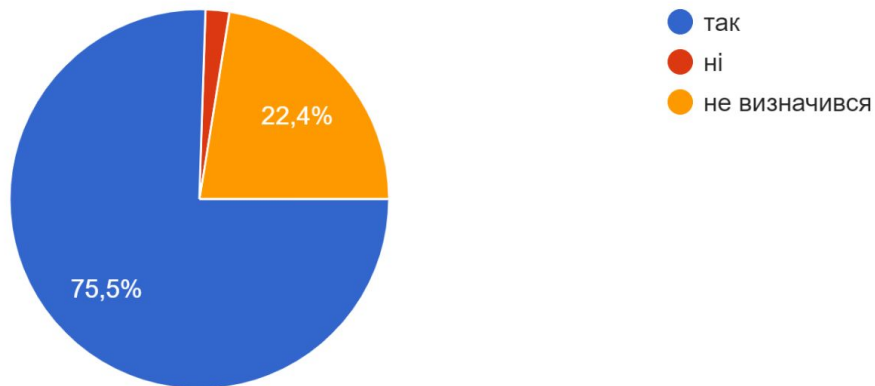
Чи хотіли б Ви отримувати більше інформації про онлайн-можливості неформальної освіти?
98 відповідей

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Чи хотіли б Ви користуватися платформою, на якій буде зібрана інформація про різні онлайн-можливості неформальної освіти дітей та молоді?

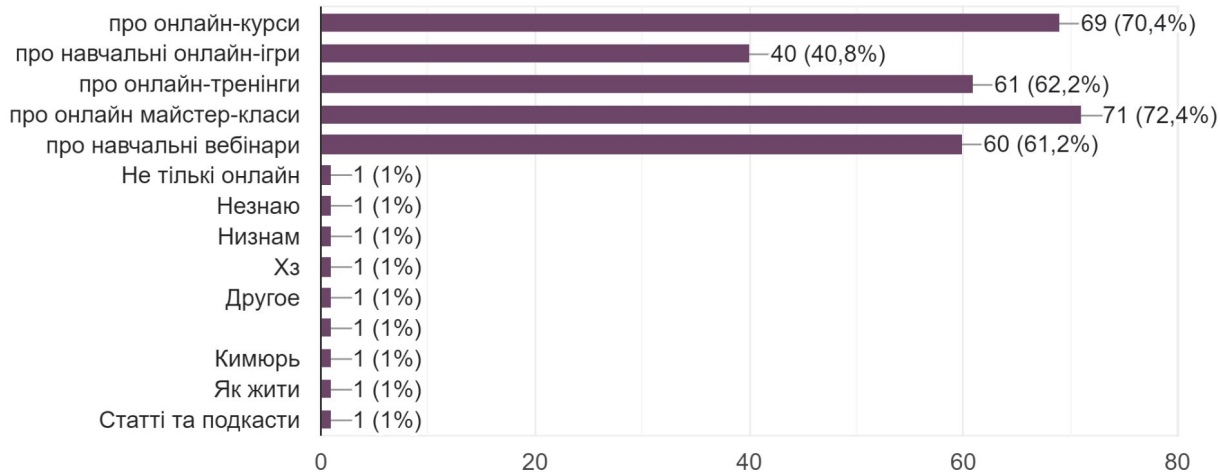
98 відповідей

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА & НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Яка інформація, на Вашу думку, має бути на цій платформі?

98 відповідей

ОНЛАЙН МОЖЛИВОСТІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ: МЕТА ДІЙ

Забезпечення рівного доступу до якісної неформальної освіти:

- Увідповіднення пропозицій запитам та потребам
- Осучаснення змісту та технологічності освітнього процесу
- Забезпечення широкої поінформованості про можливості неформальної освіти
- Посилення партисипативності неформальної освіти

ОНЛАЙН МОЖЛИВОСТІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ: КРОКИ ДО ДІЙ

Забезпечення рівного доступу до якісної неформальної освіти:

- Розвиток професійних компетентностей
- Посилення різнорівневого освітнього соціального партнерства
- Використання грантових можливостей для освітніх стартапів
- Обмін успішними практиками та навчання навзаєм

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

- Гриньова, М. (2021). *Соціальне середовище, сприятливе для становлення позитивної «Я-особистості» підлітка: реалії сьогодення та перспективи*. Молодь в умовах нової соціальної перспективи (с. 58-62). КЗВО “Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради”. https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/11611/623190/news_92/files/molod_v_umovakh_s_bornik_2021_full.pdf
- Ініціатива “Громада, дружня до дітей та молоді”. *UNICEF*. <https://www.unicef.org/ukraine/child-friendly-municipalities-initiative>
- Литовченко, О. (2020). Позашкільна освіта & неформальна освіта дітей та молоді: концептуальні основи, цілі і цінності. *Theoretical and Methodical Problems of Children and Youth Education*, 24(1), 300-316. <https://ojs.ipv.org.ua/index.php/zbirnyk/article/view/29>
- Павлик, Н. П. (2017). Теорія і практика організації неформальної освіти молоді: [Навчальний посібник]. http://eprints.zu.edu.ua/26013/1/Teoriya_Neformalna_Osvita.pdf

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ !

*Ми зростаємо не від відповіді до відповіді,
а від питання до питання (?)*